

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMİASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 1 беті

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

Сиплабус «Әлеуметтік маңызы бар аурулар»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»
 Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
 Оқу түрі: күндізгі
 Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай
 Циклдар мен пәндер индексі АП 11
 Курс: 2
 Семестр: 4
 Пән: «Әлеуметтік маңызы бар аурулар»
 Бақылау нысаны: емтихан
 Барлық сағат/кредит көлемі КЗ: 72/3
 Аудитория: 18
 Симуляция: 54

Шымкент, 2025 ж.

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		72/11-2025 16 беттің 2 беті

«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус 2023 жылғы МЖМБС негізінде құрастырылды.

Тіркеу нөмірі № 33

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің колданбалы бакалавры»

Оқытушы: Хайдаркулова Гулноза Ахматжановна

Сиплабус «Мейіргер ісі-І» кафедрасының мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 " 24 " 08 2025 ж.

Кафедра менгерушісі: [Signature] Б.Д. Серикова

Сиплабус ПЦК мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 " 24 " 08 2025 ж.

ПЦК төрайымы: [Signature] Г.Н. Айбекова

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ 1 Хаттама " 24 " 08 2025 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: [Signature] Г.О. Мамбеталиева

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша силлабус		16 беттің 3 беті

1.1. Оқытушылар жөнінде мәлімет

№	Аты-жөні	Ғылыми дәрежесі	Қызметі	Оқитын курсы	Электронды мекен-жайы
1.	Серикова Бағдат Джулдибаевна	магистр	Бөлім басқарушысы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Bagi_d90@mail.ru
2	Бактияр Айгүл Өтегенқызы	Жоғары санаттағы дәрігер	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Mers_086@mail.ru
3	Шоланбаева Назерке Жорабекқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Nazzhanbolat@mail.ru
4	Хайдаркулова Гулноза Ахмаджановна	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	medreferat.com@mail.ru
5	Аман Балнұр Жақсымұратқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
6	Қадырова Жанар Нұржауқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Kadyrova.zhanar@list.ru
7	Жулбарисова Гулзада Уразқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	zhulbarisova007@mail.ru
8	Токбай Арайлым Әбдікерімқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	arailym_kerimovna0@mail.ru
9	Әбдіғани Алтынай Нұрбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
10	Сейілхан Айдана Сейілханқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	aidana_seyilhan@mail.ru
11	Құлжанова Жансұлу Еркінбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	suluzhanim@mail.ru

2. Пәннің саясаты

Студент талаптарды орындауы тиіс:

№	Студенттерге қойылатын талап	Орындамаған жағдайда айыптау шаралары
1.	Себепсіз сабақ қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдырған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі.
3	Дәріс және тәжірибелік сабақтарға уақытылы келу.	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабаққа жіберілмейді. Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.

ONTUSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 4 беті

4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, колпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	Студентте медициналық санитарлық кітапшаның болуы.	Медициналық санитарлы кітапшасыз студент клиниканың бөлімшесіне жіберілмейді және тәжірибелік журналға бж қойылады.
6	СӨЖ тапсырмаларын өз уақытында тапсыру.	СӨЖ өз уақытында тапсырылмаса жұмыс қабылданбайды және 0 балл қойылады.
7	Студент оқытушыларға, курстастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.
8	Кафедраның мүліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мүліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.

ПӘННІҢ ПРЕРЕКВИЗИТТЕРІ МЕН ПОСТРЕКВИЗИТТЕРІ

Пәннің пререквизиттері:

1. Геронтологиядағы мейіргер ісі;
2. Акушериядағы мейіргер ісі.

Пәннің постреквизиттері:

1. Паллиативтік көмек және онкологиялық бейіндегі пациенттерге күтім жасау.

3. Оқыту мақсаттары:

- Әртүрлі әлеуметтік топтардағы пациенттерде туындайтын проблемаларды өз бетінше шешу үшін мейіркелеу процесін жоспарлау, іске асыру, ұйымдастыру туралы білімді қалыптастыру; Науқастың медициналық құжаттамасын жүргізу;
- Пациенттің медициналық құжаттамасын жүргізуге үйрету;
- Зерттеудің негізгі зертханалық және аспаптық әдістерін зерделеу.

Пәнді оқытудың соңғы нәтижесі:

Теория

1. Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық оқытуды қолдайды. БҚ-1
2. Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын көрсетеді. БҚ-2
3. Дәлелді мейіркелеу практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі бар болуы. КҚ-2

Клиникалық практика

4. Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіреді және жеке және отбасылық деңгейлерде әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикалық қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын таңдайды. КҚ-4.
5. Дәлелді мейіргерлік практика негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандырылған күтім жасау дағдыларын меңгерген. КҚ-1.

Құзыреттіліктер:

1. БҚ-1. Оқыту
2. БҚ-2. Кәсіпқойлық
3. КҚ-1. Клиникалық мейіркелеу делі
4. КҚ-2. Ғылыми тәсіл және дәлелді мейіркелеу тәжірибе

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 5 беті

5. КҚ-4. Денсаулықты нығайту

Курстың қысқаша мазмұны:

1. «Әлеуметтік маңызды аурулар» анықтамасы. 2. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттар. 3. Науқаста әлеуметтік маңызы бар аурулардың қауіп факторлары. 4. Медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін, жеңілдіктердің тізбелері мен түрлерін айқындау. 5. Науқастарға/клиенттерге, оның ішінде еңбекке жарамсыздығына диспансерлік бақылау жүргізу. 6. Жекелеген пациенттерге медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. 7. АЖЖ, ми-минусульттің өткір түрлеріне шұғыл көмек көрсету алгоритмдері. 8. Тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру. 9. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау. 10. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде жеке және отбасылық, популяциялық деңгейлердегі профилактикалық іс-шаралар; бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану.

4.1. Аудиториялық сабақтың тақырыбы мен мазмұны

№	Аудиториялық тақырыптың атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың анықтамасы.	Әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы жалпы түсінік. Аурулардың медициналық және әлеуметтік аспектілері. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың алдын алу, бақылау және басқару дағдыларын қалыптастыру.	2
2	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттар.	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың құқықтық реттелуінің маңыздылығы. Қазақстан Республикасындағы нормативтік-құқықтық базаға шолу. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексындағы ережелер. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың ресми тізбесі ҚР Үкіметінің №778 қаулысы (2009 ж.). Халықаралық тәжірибе және ДДСҰ ұсынымдары. Нормативтік құжаттардың практикалық маңызы. Құқықтық құжаттарды жаңарту және мониторинг жасау қажеттілігі.	2
3	Науқаста әлеуметтік маңызы бар аурулардың қауіп факторлары.	Қауіп факторы ұғымының анықтамасы және түрлері. Әлеуметтік маңызы бар ауруларға әсер ететін негізгі қауіп факторлары. Жеке (индивидуалдық) қауіп факторлары. Әлеуметтік-экономикалық, инфекциялық, психоэмоциялық қауіп факторлары. Қауіп факторларын анықтау және бағалау әдістері. Мейіргердің қауіп факторларымен жұмыс істеудегі рөлі.	2
4	Медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін, жеңілдіктердің тізбелері мен түрлерін айқындау.	Медициналық-әлеуметтік көмек ұғымының анықтамасы. Медициналық-әлеуметтік көмектің құрылымы. Әлеуметтік маңызы бар ауруларға көрсетілетін көмек көлемі. Науқастарға берілетін дәрілік көмектің тәртібі.	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 6 беті

	Аралық бақылау – I.	Санаторий-курорттық емделуге берілетін жеңілдіктер. Мүгедектігі бар тұлғаларға көрсетілетін әлеуметтік қолдау. Жергілікті деңгейдегі қосымша қолдаулар (әкімшілік, Қор). Жеңілдіктер мен әлеуметтік төлемдер жүйесі. Медициналық-әлеуметтік көмекті алу үшін құжаттандыру тәртібі. Мейіргердің ақпараттандыру және бағыттау рөлі.	
5	Науқастарға/соның ішінде еңбекке жарамсыз науқастарға диспансерлік бақылау жүргізу.	Еңбекке жарамсыздық ұғымының медициналық және әлеуметтік мағынасы. Еңбекке жарамсыздықты анықтайтын негізгі аурулар тобы. Диспансерлік бақылаудың еңбекке жарамсыз тұлғалар үшін маңыздылығы. Еңбекке жарамсыз тұлғаларға арналған бақылау жиілігі мен тәртібі. Медициналық оңалту және қалпына келтіру шаралары. Мейіргердің еңбекке жарамсыз пациенттермен жұмыс ерекшеліктері. Уақытша еңбекке жарамсыздық парағын беру және рәсімдеу. Еңбекке қабілеттілікті қалпына келтіру және кәсіби бейімделу.	2
6	Жекелеген пациенттерге медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Жекелеген пациенттермен жұмыс істеудің маңыздылығы. Пациенттің жеке ерекшеліктерін бағалау. Медициналық көмектің түрлері: шұғыл, жоспарлы, паллиативтік және оңалту. Жекелеген пациентке арналған мейіргерлік күтім жоспарын жасау. Медициналық көмек көрсету алгоритмдері.	2
7	ЖИА, ми-инсультінің өткір түрлеріне шұғыл көмек көрсету алгоритмдері.	ЖИА және ми-инсультінің өткір түрлері туралы жалпы түсінік. Шұғыл жағдайлардың клиникалық белгілері мен диагностикасы. Шұғыл көмек көрсету қажеттілігінің негіздемесі. ЖИА-ның өткір түрлерінде алғашқы әрекет ету алгоритмі. "MONA" протоколын қолдану. Электrokардиограмма (ЭКГ) түсіру және мониторинг жүргізу.	2
8	Тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру.	Емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етудің маңызы. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау саласын қаржыландыру жүйесі. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМККК). Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) жүйесі. Қаржыландыру көздері: мемлекет, жұмыс беруші, азамат. Қымбат тұратын медициналық қызметтер мен дәрі-дәрмекке қаржыландыру. Қаржыландыру тиімділігін бағалау және бақылау.	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 7 беті

9	Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау. Аралық бақылау – II.	Пациент құқықтарының құқықтық негіздері. ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексындағы ережелер. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезіндегі ерекше құқықтар. Медициналық көмекке қол жеткізу құқығы. Емделуге ерікті түрде келісім беру немесе одан бас тарту құқығы. Науқас туралы ақпараттың құпиялылығы мен қорғалуы. Пациенттердің шағым түсіру және заң жүзінде қорғану құқығы. Мейіргердің пациент құқықтарын қорғаудағы рөлі.	1
10	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикасы. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде жеке және отбасылық, популяциялық деңгейлердегі профилактикалық іс-шаралар; бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану.	Жалпы түсінік. Жеке және отбасылық деңгейдегі профилактика. Популяциялық (қоғамдық) деңгейдегі профилактика. Ұлттық профилактикалық бағдарламалар мен денсаулық сақтау стратегиялары ҚР-дағы «Дені сау ұлт» жобасы, «Саламатты Қазақстан» бағдарламасы. Ақпараттық және коммуникациялық технологияларды пайдалану.	1
Барлығы:			18

4.2. Симуляцияның тақырыптық жоспары

№	Тақырып	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың анықтамасы.	Әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы жалпы түсінік. Аурулардың медициналық және әлеуметтік аспектілері. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың алдын алу, бақылау және басқару дағдыларын қалыптастыру.	6
2	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың тізбесін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттар.	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың құқықтық реттелуінің маңыздылығы. Қазақстан Республикасындағы нормативтік-құқықтық базаға шолу. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексындағы ережелер. Әлеуметтік маңызы бар аурулардың ресми тізбесі ҚР Үкіметінің №778 қаулысы (2009 ж.). Халықаралық тәжірибе және ДДСҰ ұсынымдары. Нормативтік құжаттардың практикалық маңызы. Құқықтық құжаттарды жаңарту және мониторинг жасау қажеттілігі.	6
3	Науқаста әлеуметтік маңызы бар аурулардың қауіп факторлары.	Қауіп факторы ұғымының анықтамасы және түрлері. Әлеуметтік маңызы бар ауруларға әсер ететін негізгі қауіп факторлары. Жеке	6

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 8 беті

		(индивидуалдық) қауіп факторлары. Әлеуметтік-экономикалық, инфекциялық, психозмоциялық қауіп факторлары. Қауіп факторларын анықтау және бағалау әдістері. Мейіргердің қауіп факторларымен жұмыс істеудегі рөлі.	
4	Медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін, жеңілдіктердің тізбелері мен түрлерін айқындау.	Медициналық-әлеуметтік көмек ұғымының анықтамасы. Медициналық-әлеуметтік көмектің құрылымы. Әлеуметтік маңызы бар ауруларға көрсетілетін көмек көлемі. Науқастарға берілетін дәрілік көмектің тәртібі. Санаторий-курорттық емделуге берілетін жеңілдіктер. Мүгедектігі бар тұлғаларға көрсетілетін әлеуметтік қолдау. Жергілікті деңгейдегі қосымша қолдаулар (әкімшілік, Қор). Жеңілдіктер мен әлеуметтік төлемдер жүйесі. Медициналық-әлеуметтік көмекті алу үшін құжаттандыру тәртібі. Мейіргердің ақпараттандыру және бағыттау рөлі.	6
5	Науқастарға/соның ішінде еңбекке жарамсыз науқастарға диспансерлік бақылау жүргізу.	Еңбекке жарамсыздық ұғымының медициналық және әлеуметтік мағынасы. Еңбекке жарамсыздықты анықтайтын негізгі аурулар тобы. Диспансерлік бақылаудың еңбекке жарамсыз тұлғалар үшін маңыздылығы. Еңбекке жарамсыз тұлғаларға арналған бақылау жиілігі мен тәртібі. Медициналық оңалту және қалпына келтіру шаралары. Мейіргердің еңбекке жарамсыз пациенттермен жұмыс ерекшеліктері. Уақытша еңбекке жарамсыздық парағын беру және рәсімдеу. Еңбекке қабілеттілікті қалпына келтіру және кәсіби бейімделу.	5
6	Жекелеген пациенттерге медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Жекелеген пациенттермен жұмыс істеудің маңыздылығы. Пациенттің жеке ерекшеліктерін бағалау. Медициналық көмектің түрлері: шұғыл, жоспарлы, паллиативтік және оңалту. Жекелеген пациентке арналған мейіргерлік күтім жоспарын жасау. Медициналық көмек көрсету алгоритмдері.	5
7	ЖИА, ми-инсультінің өткір түрлеріне шұғыл көмек көрсету алгоритмдері.	ЖИА және ми-инсультінің өткір түрлері туралы жалпы түсінік. Шұғыл жағдайлардың клиникалық белгілері мен диагностикасы. Шұғыл көмек көрсету қажеттілігінің негіздемесі. ЖИА-ның өткір түрлерінде алғашқы әрекет ету алгоритмі. "MONA" протоколын қолдану. Электрокардиограмма (ЭКГ) түсіру және мониторинг жүргізу.	5

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 9 беті

8	Тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру.	Емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етудің маңызы. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау саласын қаржыландыру жүйесі. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМККК). Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) жүйесі. Қаржыландыру көздері: мемлекет, жұмыс беруші, азамат. Қымбат тұратын медициналық қызметтер мен дәрі-дәрмекке қаржыландыру. Қаржыландыру тиімділігін бағалау және бақылау.	5
9	Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау.	Пациент құқықтарының құқықтық негіздері. ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексындағы ережелер. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезіндегі ерекше құқықтар. Медициналық көмекке қол жеткізу құқығы. Емделуге ерікті түрде келісім беру немесе одан бас тарту құқығы. Науқас туралы ақпараттың құпиялылығы мен қорғалуы. Пациенттердің шағым түсіру және заң жүзінде қорғану құқығы. Мейіргердің пациент құқықтарын қорғаудағы рөлі.	5
10	Әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикасы. Әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде жеке және отбасылық, популяциялық деңгейлердегі профилактикалық іс-шаралар; бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану	Жалпы түсінік. Жеке және отбасылық деңгейдегі профилактика. Популяциялық (қоғамдық) деңгейдегі профилактика. Ұлттық профилактикалық бағдарламалар мен денсаулық сақтау стратегиялары ҚР-дағы «Дені сау ұлт» жобасы, «Саламатты Қазақстан» бағдарламасы. Ақпараттық және коммуникациялық технологияларды пайдалану.	5
Барлығы:			54

5. Әдебиеттер:

11.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Каныбеков, А. действия медицинских сестер. Часть 2: учебная программа / А. Каныбеков. - Алматы : Эксмо, 2016. -
2. Медицинская сестра отделения интенсивной терапии [текст]: практическое руководство / ред. В. Л. Кассиль., КАЗ. язык ауд. У. Е. Ибраев. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 312 стр.
3. Организация специализированного сестринского ухода: мед. учебное пособие для колледжей и училищ / Н. Ю. Корягина [и т. д.]; ред. другие. Т. е. Сопина; ответ. С. К. Муратбекова; ауд. КАЗ. язык А. Р. Куспанова, Б. Т. Алпыспаева ; образование и наука РФ министерство. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 432 стр.
4. Каныбеков, А. действия медсестры: учебная программа. - Алматы : Эверо, 2014.

Қосымша әдебиеттер:

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 10 беті

1. А.К. Белоусова, Л.А. Сербина. Практические навыки и умения медсестры инфекционного профиля. Ростов -на -Дону, 2003г.
2. Ю.Ю. Елисеева. Справочник медицинской сестры. Изд-во Эксмо, 2003г.
3. Подготовка пациента к исследованиям. М.М., 2003г.

6. бағдарламамен қамтамасыз ету және Интернет-ресурс

1. «Web of science» (Thomson Reuters)
2. «Science Direct» (Elsevier)
3. PubMed

7. Курстың аттестациясы:

Шолу

Қорытынды баға келесі компоненттерден тұрады (салыстырмалы салмағы):

- Ағымдағы бақылау 1 (ТК А (дәрістер): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу.
- Ағымдағы бақылау 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу
- Аралық бақылау
- Қорытынды емтихан: қорытынды тест және билет бойынша жауаптар

Салмағы

Бағасы	Қолданылатын бақылау құралдарының сипаттамасы (кейс, жоба, сыни талдау, модельді әзірлеу, презентация, тест)	Салмағы
ТК 1 (ТК А (дәрістер, семинарлар): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу)	Сыни талдаудағы 3 тапсырма: -бақылау сұрақтары, - тапсырма -тесттер	20%
ТК 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу.	Практикалық дағдыларды пысықтау және құзыреттіліктердің орындалуын талқылау; Диспутацияланатын мәселелер бойынша аргументтерді таныстыру.	20%
АБ-1, АБ-2.	Курстық тесттер	20%
Емтиханға жіберу рейтингісі		X60%
Қорытынды емтихан	Пән тақырыптары бойынша тесттер (384 сұрақ) және билеттер: теориялық сұрақтар, ситуациялық есептер	X 40%
Курстық қорытынды бағасы		0-100 балл

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивалент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 11 беті

C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	Өте жақсы «А»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда Қанағаттанарлық «C» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда		

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомостьқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:

Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК Симуляция + ТК (аралық бақылау) = РД (жіберу рейтингі) x 60% + баға (Э x 40%)

Емтихан: қорытынды тест

Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар):

Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, қайталау)

Бағалау критерилері:

Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.

Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.

Тапсыру мерзімі:

Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсын аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9

8. Оқыту және сабақ беру әдістері

- **Аудитория:** дәріске шолу.
- **Симуляция:** шағын топтарда оқыту, командада жұмыс істеуге негізделген оқыту, симуляциялық оқыту, клиникалық оқыту, ауызша сұрау, практикалық процедураларды меңгеруді бағалау.

Қолданылатын әдістер мен технологиялар

- **Small group learning (SGL)** - шағын топтарда оқыту;
- **Cased-based learning (CBL)** - нақты жағдайлар әдісі;
- **Task-based learning (TaskBL)** -коммуникативтік тапсырмалар әдісі;
- **Team-based learning (TBL)** - командада жұмыс істеуге негізделген оқыту әдісі.;
- **Problem-based learning (PBL)** - проблемалық оқыту әдісі;
- **Simulation training(ST)** - симуляциялық оқыту;
- **Clinical training (CT)**- клиникалық оқыту;
- **Training based on competence(TBC)** - құзыреттілікке негізделген оқыту;

- **Credit-modular training (CMT)**- кредиттік-модульдік оқыту;

Студенттердің білім деңгейін және білімін бағалауға арналған бағалау әдістері мен технологиялары

- **Multiple Choice Questions – MCQ** - көптеген таңдау тест сұрақтары;
- **Oral asking (OA)** - ауызша сұрау;
- **Short Answer Questions (SAQ)** – қысқа жауаптар;
- **Short case (SC)** - Нақты жағдайдың қысқаша сипаттамасы;
- **long cases (LC)** – үлкен құрылымсыз кейстер;
- **Short essay questions (SEQ)** – қысқа жауапты эссе;
- **Objective Structured Clinical Examination – OSCE** - объективті құрылымдық клиникалық емтихан;
- **Skills Assessment Station (SAS)** – практикалық дағдыларды бағалау станциясы;
- **Oral report – OR** - презентация;
- **Oral examination – OE** - ауызша емтихан;
- **Mini clinical evaluation exercise (MiniCEX)** - мини-клиникалық емтихан;
- **Direct Observation of Procedural Skills (DOPS)** - практикалық процедураларды меңгеруді бағалау
- **(AI - assessment interview) бағалау сұхбаты** - оқытушының/куратордың резидентура тыңдаушысымен әңгімелесу, оның мақсаты білім алушының қызметін және оны түзету жолдарын талқылау болып табылады
- **(SA - Self Assessment) өзін-өзі бағалау**-білім алушының өз жұмысын бағалау, оқу прогресін сыни тұрғыдан түсіну мақсатында, білім алу үшін дербестік пен жауапкершілікті арттырады, күшті және әлсіз жақтарын хабардар етуге көмектеседі. Көбінесе қорытынды бағаны қалыптастырудың бөлігі ретінде қолданылады.
- **(SP – standart patient) Стандартталған пациент** - білім алушының құзыреттілігін бағалауға және оқытуға қатысатын арнайы дайындалған адам.
- **(PA - portfolio assessment) портфолио бағасы** – білім алушылардың жетістіктерін бақылау және бағалау нысаны, өзін-өзі бағалауды қоса алғанда, оқу-танымдық қызметтің материалданған өнімдері бойынша қоса берілген күш-жігер нәтижелері бойынша оқудағы прогрестің дәлелі.
- **(PA - Peer Assessment) әріптестерді бағалау** – резидентура тыңдаушыларына бір-бірінің оқу тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін әріптестерді бағалау. Бағалау әріптестерді бағалау процесіне тартуға және бір-бірінің жұмысын сын тұрғысынан пайымдауға бағытталған.

Қосымша - 1.

Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық	Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық	Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық	Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық оқытуды	Ұжымдық тапсырмаларды нақты және уақтылы орындау арқылы топтық оқытуды

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы			72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус			16 беттің 13 беті

	оқытуды қолдау.	оқытуды қолдауды білмейді.	оқытуды қолдауды қанағаттанарлық деңгейде біледі.	қолдауды жақсы біледі.	қолдауды жақсы біледі.
ОН 2	Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын көрсету.	Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын көрсете алмайды.	Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын қанағаттанарлық деңгейде көрсетеді.	Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын жақсы көрсете алады.	Әлеуметтік маңызды аурулары бар пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін кәсіби этика мен деонтологияны қолдана отырып, мамандыққа деген адалдығын өте жақсы көрсетеді.
ОН3	Дәлелді мейірбикелік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі бар болуы.	Дәлелді мейірбикелік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі болмайды.	Дәлелді мейірбикелік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі қанағаттанарлық деңгейде болуы.	Дәлелді мейірбикелік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі жақсы болуы.	Дәлелді мейірбикелік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар туралы білімі өте жақсы деңгейде болуы.
ОН4	Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіру және жеке отбасылық	Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіреді және жеке отбасылық деңгейлерде	Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіреді және жеке отбасылық	Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіреді және жеке отбасылық деңгейлерде әлеуметтік	Пациенттегі әлеуметтік маңызы бар аурулардың әлеуметтік, мәдени, ахуалдық (қоршаған орта) және жеке қауіп факторларын сәйкестендіреді және жеке отбасылық деңгейлерде әлеуметтік

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11-2025
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша сиплабус		16 беттің 14 беті

	деңгейлерде әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикал ық қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын таңдау.	әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикал ық қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын таңдай алмайды.	деңгейлерде әлеуметтік маңызы бар аурулардың профилактикал ық қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын қанағаттанар- лық деңгейде таңдайды.	маңызы бар аурулардың профилактикалы қ қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын жақсы таңдайды.	маңызы бар аурулардың профилактикалы қ қызметінің және оңалтудың тиімді әдістері мен жолдарын өте жақсы таңдайды.
ОН5	Дәлелді мейіргерлік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандыр ылған күтім жасау дағдыларын менгеру.	Дәлелді мейіргерлік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандыр ылған күтім жасау дағдыларын менгеруді білмейді.	Дәлелді мейіргерлік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандыр ылған күтім жасау дағдыларын менгеруді қанағаттанар- лық деңгейде біледі.	Дәлелді мейіргерлік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандыры лған күтім жасау дағдыларын менгеруді жақсы біледі.	Дәлелді мейіргерлік практикасы негізінде әлеуметтік маңызы бар аурулар кезінде пациентке орталықтандыры лған күтім жасау дағдыларын менгеруді өте жақсы біледі.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		
«Әлеуметтік маңызы бар аурулар» пәні бойынша силлабус		72/11-2025 16 беттің 16 беті